

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ

18/2014

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ.(δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 23^η Ιανουαρίου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014) ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30 και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7 στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Αναπληρωτής Πρόεδρος:** Δετσαρίδης Χρήστος (ο οποίος νόμιμα αναπληρώνει τον Πρόεδρο Ράϊκο Δημήτριο που απουσίαζε λόγω δικαιολογημένου κωλύματος).
- 2. Αναπληρωτής Αντιπρόεδρος:** Βαρδακαστάνης Κωνσταντίνος (ο οποίος νόμιμα αναπληρώνει την Αντιπρόεδρο Μπουσουλέγκα Χριστίνα που απουσίαζε λόγω δικαιολογημένου κωλύματος).
- 3. Μέλη:** Καραμανλής Ευάγγελος
Σταθακόπουλος Δημήτριος
Κουλούρη Ιωάννα
Λουρίκας Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγήτρια: Βασιλεία Τριανταφύλλου Νομικός, Αριστοτέλης Ζαχαρόπουλος, Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Ερώτημα: Το υπ' πρωτ. 9035/18-12-2013 έγγραφο αίτημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας, Περιφερειακή Ενότητα Λάρισας, Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιβάλλοντος και Υποδομών, Δ/ση Τεχνικών Έργων, προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 19-12-2013 και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα.

Θέμα: Έγκριση προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την απευθείας ανάθεση -της Συμπληρωματικής Σύμβασης του έργου «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΗΡΙΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Ν.Α. ΛΑΡΙΣΑΣ», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 603.918,01 (χωρίς ΦΠΑ 23%).

Η Αναθέτουσα Αρχή, με το υποβληθέν αίτημά της, όπως συμπληρώθηκε με το με αρ. πρωτ. εισερχ. 69/07-01-2014 έγγραφό της, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης για το σχέδιο της 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης του 3ου Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα, όπως αυτός διαμορφώθηκε, για την ανάθεση συμπληρωματικής σύμβασης, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 603.918,01 (χωρίς ΦΠΑ 23%).

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

1. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.1. Με την υπ' αριθ. πρωτ. 9800/11-11-2009 Διακήρυξη, προϋπολογισμού δημοπράτησης 10.287.837,71€, χωρίς ΦΠΑ 21%, (συνολικού προϋπολογισμού δημοπράτησης 12.448.283,63€, με αναθεώρηση και ΦΠΑ), προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός επιλογής αναδόχου κατασκευής του έργου «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΟΜΑΡΧΙΚΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔ/ΣΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ», και ειδικότερα, ενός τριώροφου κτίσματος με υπόγειο σε όλο του το εμβαδόν, συνολικού εμβαδού 4.244,32 Μ², βάσει μελέτης της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών της Ν.Α.Λάρισας, με ημερομηνία Οκτώβριος 2009. Ο διαγωνισμός διενεργήθηκε στις 12-1-2010. Παράλληλα στις 20/1/2010 για την κατασκευή του εν λόγω έργου εξεδόθη η υπ' αριθ. πρωτ. 11754/09/51/20-01-2010 οικοδομική άδεια, η οποία όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και τις διευκρινίσεις που παρέσχε η αναθέτουσα αρχή δεν έχει αναθεωρηθεί μέχρι σήμερα. Στη συνέχεια, εξεδόθη η υπ' αριθ. πρωτ. 1910/09-03-2010 απόφαση Έγκρισης αποτελέσματος δημοπρασίας της Ν. Α. Λάρισας και στις 30/04/2010, μετά την 111/2010 θετική πράξη του Ε΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, υπεγράφη η σύμβαση κατασκευής του έργου «Κατασκευή κτιρίου Γεωτεχνικών Υπηρεσιών Ν.Α. Λάρισας», έναντι συνολικού συμβατικού τιμήματος 3.663.864,38€ (χωρίς ΦΠΑ 21%). Η διάρκεια ολοκλήρωσης και περαίωσης του έργου, σύμφωνα με τη σύμβαση, ορίστηκε έως 31/03/2012 και με τις υπ' αριθ. Πρωτ. 8604/03-12-2010, 2701/2012 και 9040/18-12-2013 αποφάσεις παράτασης της συμβατικής περαίωσης εργασιών του έργου, έως 04/04/2014. Με τις υπ' αριθ. 8855/13-12-2010 και 5465/12-09-2011 αποφάσεις, εγκρίθηκαν ο 1ος και 2ος ΑΠΕ αντίστοιχα, συνολικής δαπάνης 4.506.553,19€.

1.2. Στη συνέχεια, αφού συντάχθηκε ο 3^{ος} Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών με την 1^η Συμπληρωματική Σύμβαση και το 2^ο Πρωτόκολλο Κανονισμού Νέων Εργασιών, που εγκρίθηκαν από το περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων με το Πρακτικό 1/30-11-2012, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 553/5-6-2013 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Θεσσαλίας (διάδοχη αναθέτουσα αρχή), η οποία ενέκρινε τον 3ο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα-2ο ΠΚΤΜΝΕ-1η Συμπληρωματική Σύμβαση προϋπολογισμού 661.807,79€ (χωρίς ΦΠΑ 23%) για το έργο ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΗΡΙΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Ν.Α. ΛΑΡΙΣΑΣ, συνολικής δαπάνης 5.177.806,24€.

1.3. Η αιτιολογική έκθεση που συντάχθηκε για τον 3ο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα, ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα εξής: «...Γ) Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου παρουσιάστηκαν οι εξής απολύτως απρόβλεπτες συνθήκες που δεν ήταν δυνατόν να ληφθούν υπ' όψη κατά τη σύνταξη της μελέτης και την υπογραφή της σύμβασης εκτέλεσης του έργου: 1. Από 7-6-2010 ισχύουν οι

διατάξεις του νόμου 3852/2010 «Καλλικράτη» οι οποίες αναδιαμορφώνουν τις δομές της τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έτσι το κτίριο της παρούσας εργολαβίας που αρχικά σχεδιάστηκε (η μελέτη συντάχθηκε τον Νοέμβριο του 2007 και το έργο δημοπρατήθηκε στις 12-1-2010) για να στεγάσει τις Γεωτεχνικές Υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας, με τις αλλαγές που πλέον ισχύουν ως κτίριο της Περιφέρειας Θεσσαλίας, αλλάζει χρήση και θα στεγάσει μεταξύ άλλων την αίθουσα του Περιφερειακού Συμβουλίου Θεσσαλίας, τον Περιφερειάρχη, τους Αντιπεριφερειάρχες και άλλες Υπηρεσίες που δεν προβλεπόταν στον αρχικό σχεδιασμό. Για το λόγο αυτό πρέπει να εκτελεσθούν πρόσθετες εργασίες καθώς και διαφοροποιήσεις διαρρυθμίσεων σύμφωνα με τα τροποποιημένα αρχιτεκτονικά σχέδια προκειμένου το έργο να είναι λειτουργικό. 2. Απο 9.4.2010, ισχύει (Απόφαση Δ6/Β/οικ. 5825 υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος) ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων ΚΕΝΑΚ. Επειδή στην μελέτη του κτιρίου είχαν προβλεφθεί στοιχεία βελτίωσης των Ενεργειακών χαρακτηριστικών του κτιρίου, κρίνεται αναγκαίο αυτά να ευθυγραμμισθούν με τον μεταγενέστερο ισχύοντα πλέον Κανονισμό...».

1.4. Η Περιφέρεια Θεσσαλίας, στις 19-12-2013 με αίτημά της προς την ΕΑΑΔΗΣΥ, αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. επί της 1^{ης} Συμπληρωματικής Σύμβασης. Η ΕΑΑΔΗΣΥ, με την υπ' αριθ. 333/4-7-2013 απόφασή της, απέρριψε το αίτημα, για το λόγο ότι η αναθέτουσα αρχή είχε ήδη προβεί από 5-6-2013 με την υπ' αριθ. 553/5-6-2013 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, σε έγκριση του 3ου ΑΠΕ του 2ου ΠΚΤΜΝΕ και της 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης κατά παράβαση του άρθρου 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011.

1.5. Κατόπιν της ως άνω απόφασης της ΕΑΑΔΗΣΥ, η Περιφέρεια Θεσσαλίας, υπέβαλε σχέδιο της 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης στο Ελεγκτικό Συνέδριο για να ελέγξει τη νομιμότητα αυτού.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο, αρχικά με την υπ' αριθ. 287/22-7-2013 Πράξη του Ε' Κλιμακίου, στη συνέχεια με την υπ' αριθ. 3630/23-8-2013 Απόφαση του VI Τμήματος (κατόπιν ασκήσεως αιτήσεως ανάκλησης) και τέλος, με την υπ' αριθ. 4700/4-11-2013 Απόφαση ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ-ΕΠΤΑΜΕΛΟΥΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ (κατόπιν ασκήσεως αιτήσεως αναθεώρησης) έκρινε ότι: «Α) Η 553/πρ12/5-6-2013 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Θεσσαλίας με την οποία εγκρίθηκε ο 3ος Α.Π.Ε. του έργου, καθώς και η σύναψη της ελεγχόμενης συμπληρωματικής σύμβασης, η οποία εκδόθηκε μετά την έναρξη λειτουργίας της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, έχει εκδοθεί παρανόμως, ήτοι κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας έκδοσής της, αφού από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η ανωτέρω Αρχή, με την 333/2013 απόφασή της απέρριψε το αίτημα παροχής σύμφωνης γνώμης για τη σύναψη της επίμαχης συμπληρωματικής σύμβασης για το λόγο ότι δεν υποβλήθηκε σ' αυτή σχέδιο της απόφασης έγκρισης της συμπληρωματικής σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή, κατά παράβαση του άρθρου 2 παρ. 2 γ' δδ' του ν. 4013/2011. Κατά συνέπεια η απόφαση αυτή της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Θεσσαλίας δεν παρέχει νόμιμο έρεισμα στην ελεγχόμενη συμπληρωματική σύμβαση, η οποία για το λόγο αυτό δεν μπορεί να συναφθεί [...]». Ωστόσο το Κλιμάκιο έκρινε ότι για τις εργασίες που οφείλονται στην αναδιάρθρωση των υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης που επέφερε ο ν. 3852/2010 (Καλλικράτης) και τις εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης που προέκυψαν από την εφαρμογή του Ν. 3661/2008 και του Κ.Ε.Ν.Α.Κ. συντρέχει απρόβλεπτη περίσταση και επομένως οι εργασίες αυτές “[...] θα μπορούσαν καταρχήν να αποτελέσουν αντικείμενο της εν λόγω συμπληρωματικής σύμβασης, αν η υπογραφή της δεν κωλυόταν από τον υπό στ. Α' λόγο.” Η ως άνω κρίση του Ε' Κλιμακίου επικυρώθηκε με την παραπάνω Απόφαση του VI Τμήματος ομοίως και με την παραπάνω 4700/2013 Απόφαση Τμήματος Μείζονος – Επταμελούς Συνθέσεως.

1.6. Μετά τα παραπάνω, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Θεσσαλίας με την υπ' αριθ. 1284/2013 Απόφασή της (πρακτικό 34 της από 16-12-2013 συνεδρίασης ΑΔΑ: ΒΛΓΛ7ΛΡ-ΡΦ9), ακύρωσε την υπ' αριθ. 553/2013 Απόφασή της και αποφάσισε την αποστολή σχεδίου της 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης και του σχετικού προς αυτή 3ου Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα, όπως αυτός διαμορφώθηκε σύμφωνα με τα κριθέντα από το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., για παροχή σύμφωνης γνώμης (υπό κρίση αίτημα αρ. πρωτ. εισερχ. 5625).

2. Ταυτόχρονα, με την ίδια απόφαση (16/12/13), η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Θεσσαλίας ενέκρινε την παράταση προθεσμίας περαίωσης του έργου από τις 4/9/2013 στις 4/4/2014 (ήτοι κατά 210 ημέρες), για το λόγο ότι, μέχρι τις 4/9/2013 δεν είχαν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες έγκρισης 3ου Α.Π.Ε. και 1ης Σ.Σ., επειδή εκκρεμούσε η έκδοση απόφασης από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

3. Στη συνταχθείσα εκ νέου αιτιολογική έκθεση, για τον 3^ο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Εργασιών και την 1^η Συμπληρωματική Σύμβαση, αναφορικά με το έργο ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Ν.Α. ΛΑΡΙΣΑΣ, η οποία υποβλήθηκε στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αναφέρονται τα εξής:

«[...]Η κατασκευή των εργασιών του έργου βρίσκεται στη φάση των υποδομών των ΗΜ εγκαταστάσεων, των δαπεδοστρώσεων, κατασκευής και τοποθέτησης εξωτερικών κουφωμάτων και της τελικής διαμόρφωσης των επιχώσεων του περιβάλλοντος χώρου. Στην παρούσα φάση προκύπτει ανάγκη σύνταξης του παρόντος 3^{ου} Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα με την 1^η Συμπληρωματική Σύμβαση και το 2^ο ΠΚΤΜΝΕ που τον συνοδεύουν για τους παρακάτω λόγους.[...]Γ) Κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου και για την αρτιότητα και λειτουργικότητα αυτού παρέστη η ανάγκη εκτέλεσης νέων εργασιών που οφείλονται στις παρακάτω απολύτως απρόβλεπτες περιστάσεις που δεν ήταν δυνατόν να ληφθούν υπ' όψη κατά το χρόνο σύνταξης της μελέτης και την υπογραφή της σύμβασης εκτέλεσης του έργου: Ειδικότερα:

Από 7-6-2010 ισχύουν οι διατάξεις του νόμου 3852/2010 «Καλλικράτη» οι οποίες αναδιαμορφώνουν τις δομές της τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έτσι το κτίριο της παρούσας εργολαβίας που αρχικά σχεδιάστηκε (η μελέτη συντάχθηκε τον Νοέμβριο του 2007 και το έργο δημοπρατήθηκε στις 12-1-2010) για να στεγάσει τις Γεωτεχνικές Υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας, με τις αλλαγές που πλέον ισχύουν ως κτίριο της Περιφέρειας Θεσσαλίας, αλλάζει χρήση και θα στεγάσει μεταξύ άλλων την αίθουσα του Περιφερειακού Συμβουλίου Θεσσαλίας, τον Περιφερειάρχη, τους Αντιπεριφερειάρχες και άλλες Υπηρεσίες που δεν προβλεπόταν στον αρχικό σχεδιασμό. Για το λόγο αυτό πρέπει να εκτελεσθούν πρόσθετες εργασίες καθώς και διαφοροποιήσεις διαρρυθμίσεων σύμφωνα με τα τροποποιημένα αρχιτεκτονικά σχέδια προκειμένου το έργο να είναι λειτουργικό. Επίσης από 9.4.2010, ήτοι κατά το χρόνο εκτέλεσης του έργου ισχύει ως υποχρεωτικής εφαρμογής ο ΚΕΝΑΚ.

Η 1η συμπληρωματική σύμβαση συντάχθηκε προκειμένου να περιλάβει τις ακόλουθες εργασίες:

α) Τις επιπλέον ποσότητες των οικοδομικών εργασιών και ΗΜ εργασιών δαπάνης 100.891,49€ και 311.162,05€ αντίστοιχα (χωρίς ΦΠΑ 23%), η ανάγκη εκτέλεσης των οποίων προέκυψε, λόγω της αλλαγής των αρχιτεκτονικών σχεδίων, μετά την τροποποίηση του κτιριολογικού προγράμματος που επέβαλλε η αναδιαμόρφωση των δομών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μετά το ν. 3852/2010 και η εκ του λόγου αυτού, αλλαγή χρήσης του κτιρίου. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από την από 15.7.2013 τεχνική έκθεση για τις διαφοροποιήσεις του κτιριολογικού προγράμματος, οι ανωτέρω εργασίες οφείλονται στη ριζική διαφοροποίηση των Υπηρεσιών της

Περιφέρειας που πρόκειται να στεγαστούν στο κτίριο, ήτοι την αύξηση κατά 50% του υπό στέγαση προσωπικού (311 θέσεις εργασίας έναντι 204 θέσεων της αρχικής μελέτης) καθώς και την ανάγκη προσθήκης χώρων για το κεντρικό σύστημα ηλεκτρονικών υπολογιστών της Περιφέρειας, για την αίθουσα τηλεδιασκέψεων της Περιφέρειας και για την αίθουσα συνεδρίασαν του Περιφερειακού Συμβουλίου, β) Τις επιπλέον ποσότητες καθώς και νέες ΗΜ εργασίες (ψύξη-θέρμανση-κλιματισμός) που απαιτούνται για τη συμμόρφωση των ενεργειακών χαρακτηριστικών του κτιρίου προς το νέο Κανονισμό Απόδοσης Κτιρίων ΚΕΝΑΚ δαπάνης 191.864,47€ (χωρίς ΦΠΑ 23%), ο οποίος άρχισε να ισχύει στις 9.4.2010, ήτοι κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου. Τέλος, η προθεσμία εκτέλεσης του έργου έχει παραταθεί έως τις 4-4-2014, όπως προκύπτει από τον Α.Π. 9040/18-12-2013 απόφαση παράτασης συμβατικής προθεσμίας περαίωσης εργασιών της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της ΠΕ Λάρισας, ενώ, όπως βεβαιώνεται στο 5312/3-7-2013 έγγραφο της ίδιας Διεύθυνσης, οι ανωτέρω εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης δεν έχουν εκτελεστεί.

Αναφορικά με τις επιπλέον ποσότητες των Εργασιών οικοδομικών και ΗΜ που προέκυψαν από τις τροποποιήσεις του κτιριολογικού προγράμματος και την συνεπεία αυτών αλλαγή της αρχιτεκτονικής μελέτης του κτιρίου, αυτές οφείλονται στην ευρεία αναδιάρθρωση των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που επέφερε ο νόμος 3852/2010 (Καλλικράτης), μεταβάλλοντας στην ουσία τις αποτυπωμένες στην αρχική μελέτη ανάγκες ως προς τον αριθμό και την κατανομή του προσωπικού, τους χώρους εξυπηρέτησεως του κοινού, τον τρόπο λειτουργίας αυτών, το χώρο στεγάσεως των οργάνων διοικήσεως και γενικότερα τη χωροθέτηση και χρήση του κτιρίου. Οι νέες ανάγκες οφειλόμενες σε απρόβλεπτες περιστάσεις οι οποίες εν προκειμένω, στοιχειοθετούνται λόγω της μεταβολής του νομοθετικού καθεστώτος που διέπει η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι οποίες δεν ήταν δυνατό να προβλεφθούν κατά την σύνταξη των τεχνικών μελετών και τη δημοπράτηση του έργου δικαιολογούν τις ως άνω εργασίες. Επομένως, οι εργασίες αυτές νομίμως αποτελούν αντικείμενο της εν λόγω συμπληρωματικής σύμβασης.

Αναφορικά με τις εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης του κτιρίου, αυτές προέκυψαν από την εφαρμογή του Ν. 3661/2008 και του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων, οι οποίοι άρχισαν να ισχύουν μετά την έναρξη εκτέλεσης του έργου, ως εκ τούτου, συντρέχει απρόβλεπτη περίσταση, η οποία επιτρέπει την κατάρτιση συμπληρωματικής σύμβασης για την εκτέλεση αυτών. Οι εργασίες αυτές, καίτοι πραγματοποιούνται με υλικά και μεθόδους μη προβλεπόμενες στα τεύχη δημοπρατήσεως είναι νόμιμες, διότι κατέστησαν αναγκαίες εξαιτίας της αλλαγής του νομοθετικού πλαισίου, το οποίο θεσπίζει πλέον αυστηρές προδιαγραφές για τα ενεργειακά χαρακτηριστικά των κτιρίων, με αποτέλεσμα να απαιτείται η προσαρμογή του υπό ανέγερση κτιρίου στις νέες συνθήκες. Επομένως και αυτές οι εργασίες νομίμως αποτελούν αντικείμενο της εν λόγω συμπληρωματικής σύμβασης....».

4. Επισημαίνεται ότι η αναθέτουσα αρχή, συμμορφούμενη με την κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δεν συμπεριέλαβε στον υποβληθέντα στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3ο ΑΠΕ τις πρόσθετες χωματουργικές εργασίες για τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και οι οποίες συμπεριλαμβάνονταν στο, αρχικά, υποβληθέν (και απορριφθέν) αίτημά της στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

5. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 9035/18-12-2013 έγγραφο αίτημα στο οποίο περιλαμβάνεται σχέδιο απόφασης, όπως συμπληρώθηκε, η Περιφέρεια Θεσσαλίας αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης για τον 3ο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα -2ου Πρωτοκόλλου Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών (Π.Κ.Τ.Ν.Μ.Ε) -1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης του έργου «ΚΑΤΑ-

ΣΚΕΥΗ ΚΤΗΡΙΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Ν.Α. ΛΑΡΙΣΑΣ», για την ανάθεση συμπληρωματικής σύμβασης, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 603.918,01 (χωρίς ΦΠΑ 23%).

II. Νομικό πλαίσιο

6. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]».

7. Στο π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/EK...» ορίζονται:

7.1. Στη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 : «...Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια: γ) 5.278.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις έργων...»

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/EK, 2004/18/EK και 2009/81/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στο ποσό των 5.186.000 ευρώ.

7.2. Στη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 1 : «... Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσης όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης...».

7.3. Στη διάταξη του άρθρου 25 του ίδιου π.δ. : «...Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις [...] 4. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών: α) όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης, ...».

8. Οι σχετικές διατάξεις, στο άρθρο 57 του Ν. 3669/08, προβλέπουν: «...1. Το έργο εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και σχέδια που τη συνοδεύουν. Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα, αν προκύψει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών, που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση του έργου,

όπως αυτό περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, να συνάπτει σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου, με την προϋπόθεση ότι οι συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση, χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές ή όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση, είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή για τη σύνταξη των τυχόν απαιτούμενων μελετών για τις συμπληρωματικές εργασίες. Η εκτέλεση των συμπληρωματικών εργασιών είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο του έργου και, προκειμένου να υπογραφεί η σύμβαση για την εκτέλεσή τους, απαιτείται γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου. Για τον καθορισμό τιμών μονάδας στις εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης λαμβάνονται οι τιμές της αρχικής σύμβασης και για τον κανονισμό τιμών μονάδας στις νέες εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης εφαρμόζονται οι παράγραφοι 5, 6 και 7 (...) 3. Με τα ποσά των απρόβλεπτων δαπανών (απρόβλεπτα) που περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση καλύπτονται ιδίως δαπάνες που προκύπτουν από εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί μετά την ανάθεση του έργου, καθώς και από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προμέτρησης της μελέτης ή από απαιτήσεις της κατασκευής οι οποίες καθίστανται απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του έργου, παρά την πλήρη εφαρμογή των σχετικών προδιαγραφών κατά την κατάρτιση των μελετών του έργου και υπό την προϋπόθεση να μην τροποποιείται το «βασικό σχέδιο» του έργου, δηλαδή ή όλη κατασκευή, καθώς και τα βασικά διακριτά στοιχεία της, όπως προβλέπονται από την αρχική σύμβαση...».

9. Με το άρθρο 283 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87Α/7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης» «...Οι περιφέρειες υπεισέρχονται, αυτοδικαίως, μετά την έναρξη ασκήσεως των αρμοδιοτήτων τους, σε όλα τα δικαιώματα, περιλαμβανομένων και των εμπραγμάτων, καθώς και στις υποχρεώσεις, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων...».

10. Σύμφωνα με το άρθρο 6 (Νέα κτίρια) της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αναφορικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων “Για τα νέα κτίρια τα κράτη μέλη διασφαλίζουν πριν από την έναρξη της κατασκευής ότι έχει μελετηθεί και ληφθεί υπόψη η τεχνική, περιβαλλοντική και οικονομική σκοπιμότητα εγκατάστασης εναλλακτικών συστημάτων υψηλής απόδοσης [...]”

Το άρθρο 6 του ν. 4122/2013 ορίζει τα ακόλουθα: “1. Τα νέα κτίρια ή κτιριακές μονάδες πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης που ορίζονται στον ΚΕΝΑΚ. 2. Κατά το στάδιο της έκδοσης άδειας δόμησης νέων κτιρίων ή κτιριακών μονάδων, εκπονείται και υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης μελέτη η οποία συνοδεύει τη ΜΕΑ και περιλαμβάνει [...]”

Ακόμα σύμφωνα με το άρθρο 21 (Θέματα οικοδομικών αδειών) του ίδιου νόμου “1. Για τη χορήγηση άδειας δόμησης νέου ή ριζικά ανακαινιζόμενου υφιστάμενου κτιρίου ή κτιριακής μονάδας, εκπονείται και υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.), η οριζόμενη στην παράγραφο 25 του άρθρου 2 Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ) του κτιρίου.”

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 του Κ.Ε.Ν.Α.Κ., «Κάθε νέο κτίριο καθώς και κάθε υφιστάμενο κτίριο που ανακαινίζεται ριζικά, πρέπει να πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης της παρούσας, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 4 και 5 του ν. 3661/2008».

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3.3 του Κ.ΕΝ.Α.Κ. “Καθορίζονται οι ελάχιστες προδιαγραφές [...] των υπό μελέτη κτιρίων, καθώς και των ριζικά ανακαινιζόμενων, όπως αυτά ορίζονται στις παραγράφους 11 και 12 αντίστοιχα του άρθρου 2 του ν. 3661/2008.”

Στο άρθρο 2 (Πεδίο εφαρμογής) παρ. 2 του Κ.ΕΝ.Α.Κ. ορίζεται ότι “Η μελέτη ενεργειακής απόδοσης εκπονείται για κάθε νέο κτίριο, καθώς και για κάθε υφιστάμενο κτίριο που ανακαινίζεται ριζικά, όπως προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5 αντίστοιχα του ν. 3661/2008.”

Επιπρόσθετα, τα άρθρα 4 και 5 του ως άνω ν. 3661/2008, όριζαν τα εξής: “Άρθρο 4 Νέα κτίρια

1. Τα νέα κτίρια πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης που ορίζονται στον Κανονισμό.

2. Πριν από την έναρξη ανέγερσης όλων των νέων κτιρίων, ανεξαρτήτως επιφάνειας, πρέπει να εκπονείται και να υποβάλλεται στην αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία μελέτη, που συνοδεύει τη μελέτη της παραγράφου 1 του άρθρου 3 και η οποία περιλαμβάνει την τεχνική, περιβαλλοντική και οικονομική σκοπιμότητα εγκατάστασης τουλάχιστον ενός από τα εναλλακτικά συστήματα παροχής ενέργειας, όπως αποκεντρωμένα συστήματα παροχής ενέργειας που βασίζονται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας, συστήματα θέρμανσης ή ψύξης σε κλίμακα περιοχής ή οικοδομικού τετραγώνου, καθώς και αντλίες θερμότητας των οποίων ο εποχιακός βαθμός απόδοσης (SPF) είναι μεγαλύτερος από 1,15x1/η, όπου η ο λόγος της συνολικής ακαθάριστης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας προς την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την Κοινοτική Οδηγία 2009/28/ΕΚ. Μέχρι να καθορισθεί νομοθετικά η τιμή του η, ο SPF πρέπει να είναι μεγαλύτερος από 3,3 – ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ Ν. 3851/10 (Α 85 Α/4-6-10)

3. Στα κτίρια για τα οποία κατατίθεται στην αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία αίτηση χορήγησης οικοδομικής άδειας μετά την 1.1.2011 είναι υποχρεωτική η κάλυψη μέρους των αναγκών σε ζεστό νερό χρήσης από ηλιοθερμικά συστήματα. Το ελάχιστο ποσοστό του ηλιακού μεριδίου σε ετήσια βάση καθορίζεται σε 60%. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για τις εξαιρέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11, καθώς και όταν οι ανάγκες σε ζεστό νερό χρήσης καλύπτονται από άλλα συστήματα παροχής ενέργειας που βασίζονται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας, συστήματα τηλεθέρμανσης σε κλίμακα περιοχής ή οικοδομικού τετραγώνου, καθώς και σε αντλίες θερμότητας με εποχιακό βαθμό απόδοσης (SPF) σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2. Αδυναμία εφαρμογής του ανωτέρω ποσοστού απαιτεί επαρκή τεχνική τεκμηρίωση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις επικρατούσες συνθήκες.

Το αργότερο έως τις 31.12.2019, όλα τα νέα κτίρια θα πρέπει να καλύπτουν το σύνολο της πρωτογενούς ενεργειακής κατανάλωσής τους με συστήματα παροχής ενέργειας που βασίζονται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας, συστήματα τηλεθέρμανσης σε κλίμακα περιοχής ή οικοδομικού τετραγώνου, καθώς και σε αντλίες θερμότητας με εποχιακό βαθμό απόδοσης (SPF) σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Για τα νέα κτίρια που στεγάζουν υπηρεσίες του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, η υποχρέωση αυτή θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ το αργότερο έως τις 31.12.2014 - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 3 ΚΑΙ 4 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ Ν. 3851/10 (Α 85 /4-6-10)

Άρθρο 5

Υφιστάμενα κτίρια

Στα κτίρια ανεξαρτήτως εμβαδού που υφίστανται ριζική ανακαίνιση, η ενεργειακή απόδοσή τους αναβαθμίζεται, στο βαθμό που αυτό είναι τεχνικά, λειτουργικά και οικονομικά εφικτό,

ώστε να πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης, όπως αυτές καθορίζονται στον Κανονισμό. Οι απαιτήσεις αυτές θεσπίζονται είτε για το ανακαινιζόμενο κτίριο ως σύνολο είτε μόνο για τις ανακαινιζόμενες εγκαταστάσεις ή τα δομικά στοιχεία αυτού, εφόσον αποτελούν μέρος ανακαίνισης που πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα σε περιορισμένο χρονικό διάστημα, με στόχο τη βελτίωση της συνολικής ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου – ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ Ν. 3851/10, (Α 85/4-6-10)

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 11 και 12 του άρθρου 2 του ν. 3661/2008 ορίζεται ως “11. «Νέο κτίριο»: Το κτίριο για την κατασκευή του οποίου υποβάλλεται αίτηση με τα κατά νόμο δικαιολογητικά, για έκδοση οικοδομικής άδειας στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία, μετά την Έναρξη ισχύος του Κανονισμού του άρθρου 3 του παρόντος. 12. «Ριζική ανακαίνιση κτιρίου»: Η ανακαίνιση κτιρίου της οποίας το συνολικό κόστος που αναφέρεται στα δομικά στοιχεία ή και στις ενεργειακές ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του, όπως οι εγκαταστάσεις θέρμανσης, παροχής θερμού νερού, κλιματισμού, εξαερισμού και φωτισμού, υπερβαίνει το 25% της συνολικής αξίας του κτιρίου, μη περιλαμβανομένης της αξίας του οικοπέδου, ή όταν η ανακαίνιση αφορά σε ποσοστό άνω του 25% του εξωτερικού περιβλήματος του κτιρίου.”

III. Νομική Εκτίμηση

11. Το υπό εξέταση αίτημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας αφορά τη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης έργου ύψους 603.918,01 (χωρίς ΦΠΑ 23%). Δεδομένου ότι η εν λόγω συμπληρωματική σύμβαση αποτελεί παρακολούθημα της αρχικής σύμβασης, της οποίας η εκτιμώμενη αξία ανήρχετο σε 10.287.837,71€ (χωρίς ΦΠΑ 21%) συνάγεται ότι το υπό εξέταση αίτημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας αφορά τη σύναψη δημόσιας σύμβασης έργου κατά την έννοια της περίπτωσης (β) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007 εμπίπτουσα λόγω ποσού στο εν λόγω π.δ. (βλ. Ενδεικτικά ΕΣ Τμήμα VI 265/2011) και συνεπώς συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης .

12. Περαιτέρω η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/EK περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/EK να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

13. Ειδικότερα, η εφαρμογή του άρθρου 25 παρ. 4 περ. α του π.δ. 60/2007, που παρέχει (για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών), τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συ-

νάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, προϋποθέτει τα εξής:

- α) να αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη, ούτε στην αρχική σύμβαση,
- β) να κατέστησαν, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση,
- γ) η ανάθεση να γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή,
- δ) τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες να μην μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές, είτε να μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως να είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της.
- ε) το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών, να μην υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης.

14. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

14.1 Αναφορικά με τις πρόσθετες εργασίες και διαφοροποιήσεις διαρρυθμίσεων με επίκληση την αναδιάρθρωση των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του ν. 3852/2010:

α) Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. (α) προϋπόθεση :

Το σχέδιο της 1ης συμπληρωματικής σύμβασης περιλαμβάνει επιπλέον ποσότητες των εργασιών οικοδομικών και ΗΜ, η ανάγκη εκτέλεσης των οποίων προέκυψε λόγω της αλλαγής των αρχιτεκτονικών σχεδίων, μετά την τροποποίηση του κτιριολογικού προγράμματος που επέβαλλε η αναδιαμόρφωση των δομών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μετά το Ν. 3852/2010 και η εκ του λόγου αυτού, αλλαγή χρήσης του κτιρίου, προκειμένου να στεγαστούν στο κτίριο επιπλέον Υπηρεσίες της Περιφέρειας και όχι μόνο οι Γεωτεχνικές Υπηρεσίες της Ν.Α., καθώς και την ανάγκη προσθήκης χώρων για το κεντρικό σύστημα ηλεκτρονικών υπολογιστών της Περιφέρειας, για την αίθουσα τηλεδιασκέψεων της Περιφέρειας και για την αίθουσα συνεδριάσεων του Περιφερειακού Συμβουλίου. Οι εργασίες αυτές δεν προβλέπονταν στην αρχική μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση.

Συγκεκριμένα, το αρχικά σχεδιασθέν, δημοπρατηθέν και ανατεθέν έργο αφορά, όπως είναι εμφανές και από τον τίτλο αυτού, την «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΗΡΙΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Ν.Α. ΛΑΡΙΣΑΣ» και ουδόλως την στέγαση εκτεταμένων υπηρεσιών της Περιφέρειας ή τη χρήση του για σκοπούς λειτουργίας των οργάνων της Περιφέρειας (αίθουσα Περιφερειακού Συμβουλίου, στέγαση Περιφερειάρχη και Αντιπεριφερειάρχων). Οι προτεινόμενες αλλαγές στην εσωτερική διάταξη και λειτουργική χρήση του κτιρίου κρίνεται ότι καταλήγουν σε ουσιώδη μεταβολή του αρχικά μελετηθέντος, δημοπρατηθέντος και ανατεθέντος έργου, καθώς αλλάζουν κτιριολογικά το χαρακτήρα αυτού, ενδεικτικά με την προσθήκη αιθουσών, την αλλαγή της διαρρύθμισης, τη διαμόρφωση χώρων για τη στέγαση επιπλέον προσωπικού και τις προκύπτουσες εξ αυτών Η/Μ εργασίες φωτισμού, κλιματισμού, θέρμανσης κλπ..

Η τροποποίηση μιας δημόσιας σύμβασης κατά τη διάρκεια ισχύος της μπορεί να θεωρηθεί ουσιώδης όταν διευρύνει σημαντικά το αντικείμενο αυτής περιλαμβάνοντας εργασίες που δεν είχαν αρχικώς προβλεφθεί. Την ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνει και το άρθρο 25 παρ. 4 περ. α' του π.δ. 60/2007, που επιβάλλει περιορισμούς στη δυνατότητα των αναθετουσών αρχών να προσφύγουν στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση εργασιών συμπληρωματικών εκείνων που αποτελούν το αντικείμενο της αρχικής σύμβασης (Δ.Ε.Ε. απόφαση

της 19ης Ιουνίου 2008, C-454-06, Συλλογή presstext Nachrichtenagentur GmbH (Συλλογή 2008 σ. I-04401, σκέψη 36).

Επομένως οι αιτούμενες εργασίες αποσκοπούν όχι στη συμπλήρωση του αρχικού έργου, αλλά στην ουσιαστική εκ των υστέρων μεταβολή αυτού η οποία είναι ανεπίτρεπτη, εφόσον δεν ήταν γνωστή στο σύνολο των διαγωνιζομένων κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς τους και δεν αποτέλεσε τη βάση της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου (ΕΣ Τμ. VI 1648,91/2011). Για τους παραπάνω λόγους κρίνεται ότι οι υπό 14.1 εργασίες δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως “συμπληρωματικές”.

β) Ως προς την ανωτέρω υπ’ αριθμ. (β) προϋπόθεση :

Στις 7/6/2010 δημοσιεύθηκαν και από 1/1/2011 τέθηκαν σε ισχύ οι διατάξεις του νόμου 3852/2010 (Καλλικράτης) οι οποίες αναδιαμορφώνουν τις δομές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το εν λόγω έργο σχεδιάστηκε (14-10-2009: έγκριση μελέτης), δημοπρατήθηκε (12/1/2010) και ανατέθηκε (30/04/2010) πριν την έκδοση του ως άνω νόμου.

Παρόλο που η μεταβολή του νομοθετικού πλαισίου η οποία λαμβάνει χώρα κατά την εκτέλεση του έργου δύναται να συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση, ωστόσο η επικαλούμενη νομοθετική μεταβολή δεν επιβάλλει αναγκαστικές τροποποιήσεις στον αρχικό σχεδιασμό του έργου, δεδομένου ότι δεν καθιστά παρακολουθηματικά αναγκαία την εκτέλεση πρόσθετων εργασιών, αφού ο ν. 3852/2010 ναι μεν αναδιαρθρώνει την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ουδόλως όμως επιβάλλει την συστέγαση όλων των υπηρεσιών της Περιφέρειας ή την μετατροπή συγκεκριμένων, όπως το εν λόγω, κτιρίων σε έδρα της Περιφέρειας και των οργάνων αυτής. Η σκοπούμενη στέγαση επιπλέον υπηρεσιών -πλην των αρχικά σχεδιαζόμενων- καθώς και των οργάνων της Περιφέρειας στο εν λόγω κτίριο (αντί για παράδειγμα στα κτίρια που ήδη στεγάζονται ή σε άλλα υφιστάμενα ή νέα κτίρια της Περιφέρειας) αποτελεί επιλογή της αναθέτουσας αρχής και σε καμία περίπτωση συμμόρφωση σε υποχρέωση επιβαλλόμενη εκ του νόμου.

Επομένως και ανεξάρτητα από το γεγονός ότι έχει παρέλθει αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα από την μεταβολή του νομοθετικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (3 και πλέον έτη), οι αιτούμενες υπό 14.1 εργασίες δεν κρίνονται αναγκαίες για την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, η οποία σε κάθε περίπτωση δύναται να ολοκληρωθεί και χωρίς αυτές.

δ) Ως προς την ανωτέρω υπ’ αριθμ. (δ) προϋπόθεση:

Από την εξέταση του φακέλου κρίνεται ότι τα έργα τα οποία περιλαμβάνονται στην 1η συμπληρωματική σύμβαση, δύναται, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για την αναθέτουσα αρχή, δεδομένου ότι δεν συνιστούν αναγκαία κατά τα παραπάνω συμπλήρωση του αρχικού έργου, το οποίο δύναται να ολοκληρωθεί και χωρίς αυτά, δυνάμενων να δημοπρατηθούν και να ανατεθούν αυτοτελώς, εφόσον κρίνει σκόπιμη την ανάθεσή τους η αναθέτουσα αρχή.

Κατά τη γνώμη όμως του μέλους Δημητρίου Σταθακόπουλου, οι προτεινόμενες υπό 14.1 εργασίες οφείλονται στην ευρεία αναδιάρθρωση των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που επέφερε ο νόμος 3852/2010 (Καλλικράτης), μεταβάλλοντας στην ουσία τις αποτυπωμένες στην αρχική μελέτη ανάγκες ως προς τον αριθμό και την κατανομή του προσωπικού, τους χώρους εξυπηρέτησεως του κοινού, τον τρόπο λειτουργίας αυτών, το χώρο στεγάσεως των οργάνων διοικήσεως και γενικότερα τη χωροθέτηση και χρήση του κτιρίου. Οι νέες

ανάγκες οφείλονται σε απρόβλεπτες περιστάσεις οι οποίες εν προκειμένω, στοιχειοθετούνται λόγω της μεταβολής του νομοθετικού καθεστώτος που διέπει την Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι οποίες δεν ήταν δυνατό να προβλεφθούν κατά την σύνταξη των τεχνικών μελετών και τη δημοπράτηση του έργου δικαιολογούν τις ως άνω εργασίες. Επομένως, για λόγους δημοσιονομικού συμφέροντος, λαμβανομένης υπόψη αφενός της ανάγκης αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου και, συνακόλουθα, της συγκέντρωσης της στέγασης όλων των δημοσίων υπηρεσιών που σήμερα βρίσκονται διάσπαρτες σε πολλά δημόσια αλλά και ιδιωτικά κτίρια, αφετέρου, της επιπλέον δαπάνης που πιθανολογείται ότι θα προκύψει από ενδεχόμενη ανάθεση των αιτούμενων εργασιών σε τρίτο, μέσω αυτοτελούς διαγωνιστικής διαδικασίας, οι εργασίες αυτές νομίμως αποτελούν αντικείμενο της εν λόγω συμπληρωματικής σύμβασης καθόσον κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο να ανατεθούν στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης. Η γνώμη ωστόσο αυτή δεν εκράτησε.

Κατόπιν των ανωτέρω παρέλκει η εξέταση των προϋποθέσεων (γ) και (ε) του άρθρου 25 παρ.4 περ. α' του π.δ. 60/2007.

14.2 Αναφορικά με τις νέες εργασίες για τη συμμόρφωση των ενεργειακών χαρακτηριστικών του κτιρίου με τον Κ.ΕΝ.Α.Κ.:

α) Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. (α) προϋπόθεση :

Οι προτεινόμενες εργασίες (επιπλέον ποσότητες καθώς και νέες ΗΜ εργασίες ψύξη-θέρμανση-κλιματισμός) κρίνονται ότι αποτελούν “συμπληρωματικές” του αρχικού έργου, δεδομένου ότι στοχεύουν, όχι στη μεταβολή αυτού αλλά στην ενεργειακή αναβάθμισή του.

β) Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. (β) προϋπόθεση :

Κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3661/2008 (Α/89/19-5-2008) -με τις διατάξεις του οποίου εναρμονίστηκε η ελληνική νομοθεσία στην Οδηγία 2002/91/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, αναφορικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, εγκρίθηκε, με την υπ' αριθ. Δ/6/ΟΙΚ. 5825/9-4-2010 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β/407/9-4-2010), ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (Κ.ΕΝ.Α.Κ.) ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 9/7/2010 (αρ. 20 παρ. 1 αυτού).

Εν συνεχεία στις 19/2/2013 οι διατάξεις των άρθρων 1-12 του ως άνω νόμου καταργήθηκαν, (όπως ίσχυαν μετά και την τροποποίησή τους με το ν.3851/2010), δυνάμει του άρθρου 22 παρ. 1 περ. α' και β' του ν. 4122/2013 (Α/42/19-2-2013) κατ' εφαρμογή νέας Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, αναφορικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων. Παράλληλα ο Κ.ΕΝ.Α.Κ. (2010), παρά την κατάργηση των διατάξεων των άρθρων 1-12 του εξουσιοδοτικού αυτού νόμου, συνεχίζει να ισχύει, μέχρι και σήμερα, δυνάμει της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 23 του ως άνω ν. 4122/2013 και δεδομένου ότι μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί η κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής της παρ. 1 του άρθρου 3 αυτού.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 (Νέα κτίρια) της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αναφορικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων “Για τα νέα κτίρια τα κράτη μέλη διασφαλίζουν πριν από την έναρξη της κατασκευής ότι έχει μελετηθεί και ληφθεί υπόψη η τεχνική, περιβαλλοντική και οικονομική σκοπιμότητα εγκατάστασης εναλλακτικών συστημάτων υψηλής απόδοσης [...]”

Το άρθρο 6 του ν. 4122/2013 ορίζει τα ακόλουθα: “1. Τα νέα κτίρια ή κτιριακές μονάδες πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης που ορίζονται στον ΚΕΝΑΚ. 2. Κατά το στάδιο της έκδοσης άδειας δόμησης νέων κτιρίων ή κτιριακών μονάδων, εκπονείται και υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης μελέτη η οποία συνοδεύει τη ΜΕΑ και περιλαμβάνει [...]”

Ακόμα σύμφωνα με το άρθρο 21 (Θέματα οικοδομικών αδειών) του ίδιου νόμου “1. Για τη χορήγηση άδειας δόμησης νέου ή ριζικά ανακαινιζόμενου υφιστάμενου κτιρίου ή κτιριακής μονάδας, εκπονείται και υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.), η οριζόμενη στην παράγραφο 25 του άρθρου 2 Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ) του κτιρίου.”

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 του Κ.Ε.Ν.Α.Κ., «Κάθε νέο κτίριο καθώς και κάθε υφιστάμενο κτίριο που ανακαινίζεται ριζικά, πρέπει να πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης της παρούσας, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 4 και 5 του ν. 3661/2008».

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3.3 του Κ.Ε.Ν.Α.Κ. “Καθορίζονται οι ελάχιστες προδιαγραφές [...] των υπό μελέτη κτιρίων, καθώς και των ριζικά ανακαινιζόμενων, όπως αυτά ορίζονται στις παραγράφους 11 και 12 αντίστοιχα του άρθρου 2 του ν. 3661/2008.”

Στο άρθρο 2 (Πεδίο εφαρμογής) παρ. 2 του Κ.Ε.Ν.Α.Κ. ορίζεται ότι “Η μελέτη ενεργειακής απόδοσης εκπονείται για κάθε νέο κτίριο, καθώς και για κάθε υφιστάμενο κτίριο που ανακαινίζεται ριζικά, όπως προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5 αντίστοιχα του ν. 3661/2008.”

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 11 και 12 του άρθρου 2 του (προϊσχύοντος) ν. 3661/2008 οριζόταν ότι ως “11. «Νέο κτίριο»: Το κτίριο για την κατασκευή του οποίου υποβάλλεται αίτηση με τα κατά νόμο δικαιολογητικά, για έκδοση οικοδομικής άδειας στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία, μετά την Έναρξη ισχύος του Κανονισμού του άρθρου 3 του παρόντος. 12. «Ριζική ανακαίνιση κτιρίου»: Η ανακαίνιση κτιρίου της οποίας το συνολικό κόστος που αναφέρεται στα δομικά στοιχεία ή και στις ενεργειακές ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του, όπως οι εγκαταστάσεις θέρμανσης, παροχής θερμού νερού, κλιματισμού, εξαερισμού και φωτισμού, υπερβαίνει το 25% της συνολικής αξίας του κτιρίου, μη περιλαμβανομένης της αξίας του οικοπέδου, ή όταν η ανακαίνιση αφορά σε ποσοστό άνω του 25% του εξωτερικού περιβλήματος του κτιρίου.”

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης είναι υποχρεωτικές, είτε για νέα κτίρια, είτε για υφιστάμενα που ωστόσο ανακαινίζονται ριζικά. Εν προκειμένω το εν λόγω κτίριο σχεδιάστηκε, μελετήθηκε (14/10/09), δημοπρατήθηκε (12/1/10), εκδόθηκε η άδεια δόμησης του (20/1/10), ανατέθηκε (9/3/10) και άρχισε να ανεγείρεται (30/4/10) πριν τη θέση σε ισχύ του πλαισίου για τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης (ΚΕΝΑΚ - 9/7/10). Επομένως το εν λόγω κτίριο δεν αποτελεί νέο κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, ούτε βέβαια και ριζικά ανακαινιζόμενο. Ως εκ τούτου δεν υπάγεται στην υποχρεωτική εφαρμογή του ανωτέρω πλαισίου περί ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων.

Επομένως, ακόμα και εάν θεωρηθεί ότι η μεταβολή του ανωτέρω νομοθετικού πλαισίου που έλαβε χώρα κατά την εκτέλεση του έργου συνιστά απρόβλεπτη περίσταση, ωστόσο η επικαλούμενη νομοθετική μεταβολή δεν επιβάλλει αναγκαστικές τροποποιήσεις στον αρχικό σχεδιασμό του έργου, δεδομένου ότι δεν καθιστά παρακολουθηματικά αναγκαία την εκτέλεση πρόσθετων εργασιών, αφού κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα το εν λόγω κτίριο δεν υπάγεται στην υποχρεωτική εφαρμογή του πλαισίου περί ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων. Η σκοπούμενη οικειοθελής συμμόρφωση της αναθέτουσας αρχής στις εν

λόγω απαιτήσεις αποτελεί επιλογή της αναθέτουσας αρχής και σε καμία περίπτωση συμμόρφωση σε υποχρέωση επιβαλλόμενη εκ του νόμου.

Επομένως οι αιτούμενες υπό 14.2 εργασίες δεν κρίνονται αναγκαίες για την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, η οποία σε κάθε περίπτωση δύναται να ολοκληρωθεί και χωρίς αυτές.

Κατόπιν των ανωτέρω παρέλκει η εξέταση των προϋποθέσεων (γ), (δ) και (ε) του άρθρου 25 παρ.4 περ. α' του π.δ. 60/2007.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αποφασίζει:

Τη μη παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος της Περιφέρειας Θεσσαλίας, Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιβάλλοντος και Υποδομών Περιφερειακής Ενότητας Λάρισας, Δ/ση Τεχνικών Έργων, προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., για την παροχή σύμφωνης γνώμης για τον 3ο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα -2ου Πρωτοκόλλου Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών (Π.Κ.Τ.Ν.Μ.Ε)-1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης του έργου «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΗΡΙΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Ν.Α. ΛΑΡΙΣΑΣ», για την ανάθεση συμπληρωματικής σύμβασης, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 603.918,01 (χωρίς ΦΠΑ 23%), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. γ περ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, **λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων**, ως εξής: α) κατά πλειοψηφία, αναφορικά με τις πρόσθετες εργασίες και διαφοροποιήσεις διαρρυθμίσεων με επίκληση την αναδιάρθρωση των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του ν. 3852/2010, σύμφωνα με τα ειδικότερα αναφερόμενα στην παρ. 14.1 της παρούσας και β) ομόφωνα, αναφορικά με τις νέες εργασίες για τη συμμόρφωση των ενεργειακών χαρακτηριστικών του κτιρίου με τον Κ.Ε.Ν.Α.Κ...

ΑΘΗΝΑ 23 Ιανουαρίου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Χρήστος Δετσαρίδης